

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی .

مدیری : آق جورہ اوغلی یوسف .

۵ آشرین اول ۱۳۲۸

یل ۱

صافی ۲۴

①

حقیرینی اثبات ایدہ جک و عثمانیلرہ استقلاللرینی قازاندرہ جقدر . یونی بویله
دوشوندکدن صکرہ محاربہ نک فرض عین اولدیغنه شہہ قالیمی ؟
ای مسلمانلر ! « جاہدوا فی سبیل اللہ باموالکم و انفسکم ، خطاب الہیتہ
قادین اراکک ہمیز مخاطبہ : ہایدی ! اچیوا داعی اللہ !

محمد عبید اللہ

تاریخی موضعزده ..

« وقایعک تفرعاتہ جوق قاپلما یوب ، ہیثات عمومہ سی احاطہ لی بر نظرلہ قاورا غایہ
جالیشلہ ، تاریخده غیر منقطع ، عظیم جریانلر کورمک قابل اولور . مثلاً عالم اسلام ایله
عالم نصرانیٹک مصارعہ سی ، آزمان پیغمبریدن بوکونہ قدر ، بلا فاصلہ ، دوام ایدیور .
موحدین باشلیجہ ایکی قولدن خرستیان دنیاسنه هجوم ایتملردی . جنوب قوی مصردن
بلاد بربریہ دن ، مغربدن یورویہ رک جبل الطارق کجوب ، قاتولیک اوروپایی ، اسپانیا
و فرانسه یی یکمشییدی ؛ شمال قوی ایسہ ، سوریه و آناتولیدن ایبریہ رک ، بوغازلری کجوب ،
اورتودوقس اوروپا ناک مرکزی اولان یرانسی ضبط ایتمش و بر آزدیکلندکدن صوکرہ ،
طونہ مجراسی بویونجہ حرکت مظفرانہ سندہ دوام ایدہ رک ، غربی روما قیصرلکک
وارثی مقدس روما جرمن ایمپراطورلغک یا تخرندن بریخی تہدید ایلمشدی . لکن بو
ایکی تعرض قوی ، نہایت پواتیہ و یانہ دہ یکیلہ رک رجعتہ مجبور اولدیلر . عالم نصرانیت ،
رجعت ایدن مسلمانلغک بشنی براقیہ رق ، تعقیبہ قوبولدی . بورجعت و تعقیبی حال بوکون
بیله کوریورز : مغرب مسلمانلرینک فرانسز و اسپانیول قوہ متفقہ سنہ قارشى وطنلرینی
مدافعہ جالیشملری غرب قولک ، عثمانیلرک آوروپادہ کی صوکرہ موضعلرینہ ، یعنی
ماکدونیا و کریدہ دیش و طبرناقلریلہ یا پیشملری ایسہ شرق قولک دمدار محاربہ لرندن
باشقہ برشی دکلدرد .

« عالم اسلام عالم نصرانیت آردہ سندہ اون اوچ عصردر ، دوام ایدن بو نزاع
عظیم تاریخی یی هرکس بیلیر . طبق اولک کی عصرلردنبری سورن عظیم بر غوغا
دہا وارکہ اودہ ایکی بویوک عرقک ، تورک و اسلاولرک تاریخی مصادمہ لریدر .
« تورکر آلتون طاغدن چیقوب اورطہ آسیا یا یلاسندن غربی آسیا اوو سنہ آقدیلر
اوکلرینہ چیقان برحائل ، فوزغون دکزی حندقیلہ آرقہ سندہ کو کہ قدر بوکولن قاف
طاغی سدی ، بو آفتنی یی ایکی یہ آیردی : صاغ قول حزرک ، قافقازک شمالندن کجوب
شرق اوروپا اوو سنہ قاپلادی : - صول قول خراسان و آذربایجاندن مرور ایله
ممالک رومی استیلا ایلمدی .

« شمال قولنك پيشدارلری ، شرقی اوروپا اورمانلرنده آغاچ کوتوكلرندن یاپيله قولبلرده یاشار ، یایان كزر ، اوزون بویلو ، آق بکزی ، صاری صاچلی بر قومه ، اسلاولره راست كلدیله . واوزماندن اعتباراً آتلی وکوجه توركلره یایا واولوراق اسلاولرك تاریخی نزاعی باشلامش اولدی [۱] . »

شیمدی بالخاصه بالقانك خرسیتیان اسلاولرینه قارشى موضع آلان عثمانلی عسکرلری ، غزات مسلمینك شرق قولی ، تورك اوردوسنك جنوب قولی دیمکدر . بوکون آرتق آچیقندن آچیغه جاریشمهیه باشلامش اولان بویایکی قوت ، بالقانلرده کی موضع تاریخلرینه عصرلرك سوروب کتیردیکی ایکی جهان ، ایکی مدنیت ؛ ایکی فکدر .

اون کون اقدام ، کوتاهیه مبعوث سابق فرید بك ، « افهام » غزته-نده ، وقایعه بوکا یاقین بر نقطه نظر دن باقارق دییوردی که :

« آوروپا ، مدنیت خرسیتیانیه ایله بروحدت سیاسیه و دینیه اکتساب ایتدیکی آندن اعتباراً ، آوروپاده بر شرق مسأله سی تحث ایتمش وبر اهل صلیب اوردوسی تأسس ایلمه مشدر . خرسیتیان عالمنك حدودلرینی محافظه ایتك ، حدودلر ماوراسنده کی اقوامی یاخرستیانلغه ادخال ، یاخود طرد وایما ایلمه مك مسأله شرقیه نك اساسنی واهل صلیب اوردوسنك وظیفه اصلیه سی تشکیل ایدر [۲] . »

مسأله شرقیه یی حل ایتك ، تعبیر دیگرله اهل صلیب وظیفه اصلیه سی ایفا ایلمه مك ایشی آلدن آله کچممشدر ؛ شارلمانن دن شرقی جرمنلره ، اونلردن شمال اسلاولرینه ونهایت جنوب اسلاولرینه ...

« بوکون شو اهل صلیب ، عثمانلی پادشاهنك روم ایلیده کی بقیه ممالکنی درت طرفدن صارمش ، چویرمش بولنیور . عثمانلیلنك روم ایلی یقه سنده کی میراث اجدادی ، بوکون صوك (?) اهل صلیب اوردوسی طرفندن تهدید اولنیور . خلاصه بوکون هلال و صلیب صوك (?) بر مجاذله ایچون قارشى قارشى به بولنیور . » [۳]

ایشته بوکونکی تورك - اسلاو ، اسلام - خرسیتیان دوکوشنك اوزاقدن کله سبیلری ، شو تاریخی جریانلردر . لکن بو « تاریخی موضع مزه » بزی

[۱] « توركلر واسلاولر » - آ . ی . (آق چوره اوغلی یوسف) - « صراط

مستقیم » ، ۱۹ آغستوس ۱۳۲۶ .

[۲] « یکی براهل صلیب » - « افهام » ، ۲۴ ایلول ۱۳۲۸

[۳] « افهام » ك عینی مقاله سندن .

سوق ایله یین، دها یاقیندن فقط عمومی و بزدن خارج اسبابده واردرکه بوتلرک بیللی باشلیسی انکلیز - آلمان نزاعیدر؛ اون طقوزنجی عصر میلادینک صوک ربعتی ویکرمنجی عصرک کچن اون ایکی ییلانی طولدیروب عالمک راحتنی بوزان بوجهانشمول غوغادر. آوروپا دولترینک بویوک محاربه لرینه عثمانلی سلطنتی ده همان دایما سوروکلهمشدر. بور بوتلرله هابسبورغلر چاریشرکن، آلمانلرله روسلر لهستانی پارچالارکن، انکلیزلر نابولیونی یکمکله اوغراشیرکن، تورکیه، هیچ بر حقیقتی منفعتی اولمادینی حالده کام فرانسلرک، کام انکلیزلرک اغواآنه قایله رق حربه کیرمش وعلی الاکثر قریلان جوملکک زیاتنی ده او اوده مشدر؛ آلمان - انکلیز نزاعنده دخی تورکیه سربست قلامیبوردی. سلطان عبدالحمید ثانی حس اولنه جق درجه ده آلمان طرفنی طوتیوردی. آلمانیا، انکلیزلره قارشى، بر طرفدن اتفاق مثلك اوردولرینه، دیگر طرفدن خلیفه - سلطانک مادی قوتیله معنوی نفوذینه استناد ایدیوردی. آلمانیایی یکمک ایچون اتفاق مثالی طاغیتمق و خلیفه ایله قیصر آره سی آجق، تورکلرک تاریخی دشمنلری اولان اسلاولرله برلشمک لازمدی.

« انکلتره بونی طویدی؛ و هیچ اولمازه برمدت موقته طرفنده آلمان تهلکسک روس مخاطرهمسندن دها مدهش اولدیغنی تقدیر ایتدی... فرانسزدیلوماسیسی، انکلیز و روسلرک ائتلاف منافعی احضار و تنظیم ایتدی (۱۹۰۷). لوندره ویتسبورغ حکومتلری، آسیای وسطی ممالک اسلامیه سنی دوستانه پایلاشیورلردی... خصم مشترک علیه تماماً برلشیورلردی، آسیای صغری و بالقانلرده (یعنی ممالک عثمانیه ده) آلمان نفوذینه قارشى قویق اوزره، تشبعت لازمه ده بولمغنی تعهد ایله بورلردی [۱]. »

بونک اوزرینه روسیه و انکلتره آل برلکیله هیچ طورمه دن ما کدونیا مانغالی اوفله مهیه، کوروکلهمهیه باشلادیلر.

« انکلتره اسلاولرله برلشدی. اصل آلمانیا به قارشى روسلرله اتفاق ایدرکن، « آلمانیاک جنوبده کی احتیاط اوردوسنه » یعنی عثمانیلره مقابلده ما کدونیا بلغار جته لرینی تنظیم ایله اوغراشیوردی. لوندره ده کی بالقان قومیته سی، بوتون کره ارض

امپلرک طویلانیلان استه رلینفلری بالقانلره بوشالتمقده ، بلغار چته لری ایش و کوچلرله مشغول تورک ، روم وحقی بلغار کویلرخی یاقوب ییقمقده ایکن انکلتره خارجیہ نظارتی ولایات ثلاثہ نک تورکیہ دن بوس بوتون آیریلما سی ایچون درلو لایحه لر حاضرلایوردی ... مقصد آشکاردی : یادولت عثمانیہ قورقوب آمان دییه جک ، آلمان قولتغدن آیریلوب ، انکلز قوجاغنه آتیلایق ، یاخود ما کیدونیا بلغارلره کچهرک ، برلیندن کوویته کیدن تیمور یول اورطه سندن قیریلش ، مقام خلافتک قدر واعتباری تا کوکندن سوکولش ، تورک اوردوسی مغلوباً آسیایه قوغولش اولاجقدی ... [۱]

انکلتره بو ضربه سنی اورامادی ؛ دولت عثمانیہ ، - آلمان واوستریالیلرک یاردیمی ایله اوله جق - بلغارلره قارشى دیگر بالقان حکومتلرخی کندی طرفه جلبه موفق اولیور کبی کوریندی .

سلطنت عثمانیہ ، بالقان دولترلندن رومانیا ، صربیہ ویونان ایله برابراتفاق مثله داخل اوله جق وصوکره بلغارستانه حرب آچوب ما کیدونیا مسأله سنی ، کندی نفعنه حل ایتدیره جک دنیلایوردی !

« آلمانیا نک سلطانه بلغارلره حرب توصیه ایتدیکی پکچوق سویلندی . جنرال فون درغولتسک « دی ووهه » ده یازدقلری ، بارون مارشالک برغزته جییه دیدکلری ، آلمانیا واشینگتون سفیرینک بر آمریکا مجموعه سنده چیقان مقاله سی ، هپ عینی فکری تقویه ایدیور ، ما کیدونیا مسأله سنی آنجق برتورک - بلغار حربیله حسن تسویه امکاتی کوسترییوردی . غولش استانبوله کلدی ، تورک مکتب حربیه سنده نطق سویلدی ، کیتدی ، مارشال برلینده برخیلی اوطوردی ، دوندی ؛ صدر اغظمه پروسیانک اک بووک نشانی « قره قرتال » ویریلدی . آرتق هرکس دولت عثمانیہ نک رسماً اتقاق مثله دخولیه ، عین زمانده بلغارییه اعلان حرب ایتدیکی خبری بکلایوردی ؛ پکچابوق واواقدن ایشیدن قولاقلره ، مریخ وادیسنده ، فلبه جوارنده کورله بن مظفر تورک طویلرینک صداسی بیله کلوب یتشییوردی . بوتقدیرده انکلتره بلکه ینه یکیلمش اوله جقدی : طوب کله سی اک قوتلی دلیلدر ، مغلوب بلغاریاده چته لرخی طویلار ، یونان کبی تورک دوستلنی لزومنه قناعت کتیریردی [۲] ... »

۱۹۰۸ ده تورک - بلغار محاربه سی اولمادی ؛ لکن تورکلرک مقدراتنده اوندن بلکه دهامهم دیگر برحانه تاریخیه وقوعه کادی : عثمانلی انقلابی ؛ دولت عثمانیہ نک مشروطیت اداره اعلان ایتمه سی .

[۱] « انکلتره و آلمانیا رقابتی » - سغفس (آق چوره اوغلی) - « قریم ترجان »

۲۸ تموز ۱۹۰۸ .

[۲] « ترجان » ده کی عینی مقاله دن .

« بوقمه اوقدر عظیم ، اوقدر چوق نتایجی حامل و بعضیلرنجه اوقدر غیرمترقب ایدی که ظهوریله شرق مسأله سنک مؤثرلرنی ، ماده لرنی ، شدتلی برقرورمکه کبی آلت اوست ایندی : ما کیدونیا ایسینی سیلیدی ، سوپوردی ، آلدی ، کوتوردی . اتفاق مثک وائتلاف مثک دولترلرله ، سلطنت عثمانیه نک وضعیت متقابللرنی موقه ویا ظاهراً دیکشیدردی [۱] ... »

بوکونینه آلمانیا ایله انکلتزه نزاعی حاد بر دوریه کیرمش بولنیور ؛ تورکیه ایله بلغارستان بوزازبوزازه کلک اوزرمدر ، وبلکه بوسطرلر اوقونورکن تورک وبلغار قانی مریج نهرینی بویامش اوله جقدر . دیمک اولیورکه دورت سنه اولکی وضعیته تکرار دوندک .

آرقه ده براقدیغمز دورت ییلک دیپلوماسی نقطه نظرندن آلمانیا و متفقریله تورکیه یی تقویه ایتدیکی ادعا اولوناماز . اوزمان اتفاق مثک انکلتزه و دوستلرینه تفوق واردی ؛ چونکه اتفاق مثک اعضاسندن ایتالیا محاربه ایله مشغول دکلدی ؛ ائتلاف مثک ارکانندن روسیه ایسه موفقیتسز اقصادی شرق سفرندن هنوز دونمش ، تخریبکار اختلالات داخلیه سندن ده ایجه قورتولامامشدی . بالقانلرده ، آلمانیا نک دوستی دولت عثمانیه ، اتفاق مثک ییکلرندن رومانیایله یک مخادنتکارانه مناسبتده بولنیور ؛ صربستان آوستریا قورقوسیه ، یونان ماهر بر سیاستک تأثیریه ، بلغارییه قارشى تورک سلطاننک طرفه کچیورلردی . شمعی وضعیت بین الدول بوس بوتون باشقالاشمش ، انکلتزه و دوستلرینه ده مساعد برشکل آلمشدر : اتفاق مثک برعضوی ، ایتالیا ، قسماً طرابلس قیانه صیقشمشدر ؛ آلمانیا ، دوستی تورکیه ایله متفی ایتالیایی غوزادن آلیقویمق ، صوکره باریشدیرمق ایچون چوق اوغراشمه سنه رغماً موفق اولامامشدر . عثمانلی - ایتالیا محاربه سی ، اتفاق مثک برعضوی معطل ایتدکن باشقه ، تورکیه نک ده ارکانسندن بریله محارب بولندینی او کومه دن یک طیبی اوله رق صوغومه سی انتاج ایله دی . ایتالیایی ، آفریقایه سوق ایدن انکلیز و فرانسزلر ، برطاش ایله ایکی قوش وورمش ایدیلر .

[۱] « آلمانیا ، انکلتزه ، تورکیه و عالم اسلام » — (آ . ی) (آق چوره اوغلی

یوسف) . — صراط مستقیم ۱۲ اغستوس ۱۳۲۶

عثمانلی انقلابی، تورکیه ده برخیلی چالقاندی و صارصینتیلری انتاج ایتشدی. باشده روم ایلیک اسلاولرینه اپی یوز ویرن انقلاب، اونلرک بوتون آرزولرینی بالطبع یرینه کتیره مدیکندن اسکی دوستقلر، بالقان اتفاقی خیاللری پک چابوق طاغیلوب غائب اولمشدی. لکن اسلاولرک ملی وطیبی خصملری آرناوودلر، اوآراق اینجمنش بولندیلر. ایلك خطالی آدیك مؤسف نتایجی خیلی سوردی. آرناوودلرله انقلاب آره سنه برسو، قههم کیرمشدی؛ آرناوودلغه برقاچ دفعه عسکر کوندریلدی. عین زمانده حوران ویمین عصیانلرینی باصدیرمق ایجاب ایتمشدی. دیرکن طرابلس غریبه بردوات معظمه ایله حربه کیریشیلدی. بونلره ۳۱ مارت وقعه سی، حرکت اردوسنک پایتخته دخولی، برپادشاه خلعی، هیچ کیرمه سی مقتضی محیطلره قدر سرایت ایدن پارتی غوغالری، تجاری بحرانلر کبی وقایع ده علاوه ایدیلرینه، عثمانلی ملتک، عثمانلی اردوسنک، درت سنه ظرفنده پک ده استراحت یوزی کورمدیکنه حکم ایتک مجبوری اولور. بناء علیه کچن دورت ییلک عثمانیلر سیاست داخلیه و خارجییه جه برقزائج صایلمه سی برآز زوردر. ذاتاً انقلابلر، دها صحیح برتعبیر ایله اختلاللر، کیردکلری مملکتی داخل و خارج آخیلی ضعیفلتیلر. بونکله برابر اختلاللرک پک منمر هیجانلر احداث ایتدیکی ده انکار اولونماز. بویوک «برامل» آرقه سندن شوق و هیجانله قوشان بر فرد ویا هیأت اجتماعی، حضور زراحتی، هر نوع مادی سعادتلری، حتی حیاتی اسحقار ایدر. اونک اوکنده نه دیر، نه آتش دایانیر. او مجسم فدا کار ائدر. هر مانعه یی آتلاز. دینی، اجتماعی، حتی سیاسی انقلابلر ده، مثلاً اسلام و نصرانیته ظهوری هنکامنده، ره فور ماسیون دورنده، فرانسه اختلال کیرنده جداً معجزه لر، خارقه لر کور و نمشد: فرانسزلر، استلاللری انساننده بش آلتی ییل کندی آره لرنده بوغوشوب، بعض ولایتلری ارتجاعی دیه رک خرابه حالنه چور دکن سوکره اوزر لرینه طویلانوب گلش همان بوتون اوروپا دولتلرینه میدان او قودیلر و موفقیته قارش قودیلر؛ حتی چوق کچمه دن حدودلرندن فیلا یوب اوکلرینه کلن بر چوق متفقین اردولرینی یکدیلر، تا برلینه، ویانه یه، موسقوایه قدر کیتدیلر. کچر دیکمز دورت اختلال سنه سی، انسانلرک قلبنه مقدس بر آتش، یوکسه لتن

بر روح بخش ایدیجی « امل » دن بزی ده نصیبه دار ایتشدیر ، افرادك صرف دینی « امل » لری یاننده ضابطلرك وهله کنیج ضابطلرك « ملی » و « وطنی » امللری ته دوغمش و پکشمشدر . دورت سنی قزاندق ، فکرنده بولونان دشمنلریمز یوپك مهم عاملی هیچ حسابیه قانامش کورینیورلر . بوندن باشقه بر عاملی دها اونوشمه بکزیورلرکه اوده دولت عثمانیه نك یتمز توکنمز داخلی قارشیقلق لرینه رغماً ، کچن دورت ییل ایچنده تشکیلات ، تجهیزات ولوازمات عسکرینه سی منتظماً اکاله چالیشه بیلمش اولماسیدر . بوکون بلغار و متقلرینه قارشی جیقه جق عثمانلی اوردوسی ، دورت سینه اول مریج حوضه سنده دوکوشه جك عثمانلی اوردوسنه كرك تشکیلاتجه ، كرك قوماندا هیأتجه و کرکه تجهیزات ولوازماتك مکملیتجه قات قات فائقدیر . عثمانلی اوردوسنك آرناوودلق ، حوران و طرابلسده حرب ایتمش ، یاخود ایتمکده بولونمش اولماسی بیله ، خصملرینه قارشی بر سبب رجحان تشکیل ایدر ا عثمانلی ضابطان وافرادی ، قیمت حریره لرینی تهله کسز حرب اویونلرنده ، ساخته محاربه لرده (مانوره لرده) دکل ، دانما اولومه یجه لشیلن حقیقی جنک لرده آرتدیر مشلدیر . ذاتاً صنعت ملیه سی حرب و ضرب اولان جنکاور تورکلر ، عثمانلیلر ، بوچتین مکتبلردن کچهرك جنکه تماماً آلیشمشار ؛ جنکی بنمسه مشلدیر .

ایشته بوتون بوسیلردن دولایی ، دورت ییل کپروب ، ۱۳۲۴ سنه سنده کی « تاریخی موضع مزه » تکرار دوندیکمز زمان سیاست داخلی و خارجی نقطه نظرندن فائباتمش اولدیغمزی اعتراف ایتمکه برابر ، عسکرلکجه قزاندیغمزی کورمرك منسلی وحتی ممنون اوله بیلرز ؛ چونکه سیاست داخلی و خارجییه حاکم اولان ، قوماندا ایدن عسکرلکدر : قالب بر اوردو ، سیاسیونی کندی اوکنده دیز چوکدیرر ؛ مظفر بر حرب بوتون خارجییه نظر ارتلرینت پروژه وپلانلرینی آلت اوست ایدر ...